

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
मंगळवार, दिनांक २५ जून, २०१९
(सकाळी १०-०० ते ११-४५ वाजेपर्यंत)

लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(१) (शुक्रवार, दिनांक २१ जून, व सोमवार, दिनांक २४ जून, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) —

सर्वश्री धनंजय मुंडे, हेमंत टकले, अनिकेत तटकरे, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री ख्वाजा बेग, विक्रम काळे, सतिश चव्हाण, जगन्नाथ शिंदे, किरण पावसकर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थ्यांना शिक्षणात समान संधी उपलब्ध व्हावी, या उदात्त हेतूने राज्याने कायदानुसार काही महाविद्यालयांना अल्पसंख्याक महाविद्यालयांचा दर्जा बहाल केला असणे, मुंबईतील जयहिंद महाविद्यालय, के.सी.महाविद्यालय आणि एच.आर.महाविद्यालय या तिन्ही महाविद्यालयांना अल्पसंख्याक दर्जा असणे, या महाविद्यालयांमध्ये प्रथम वर्ष पदवी अभ्यासक्रमासाठी (इयत्ता अकरावी) सिंधी समाजातील विद्यार्थ्यांसाठी ५० टक्के जागा आरक्षित असणे, कायदानुसार इयत्ता अकरावी प्रवेशासाठी अल्पसंख्याकांसाठी राखीव असलेल्या जागा सिंधी समाजातील विद्यार्थ्यांमधून व उर्वरित जागा ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेद्वारे भरणे बंधनकारक असणे, तसेच, उपलब्ध राखीव जागांपैकी काही जागा शिल्लक राहिल्यास त्या जागा पुन्हा ऑनलाईनसाठी उपलब्ध करून सर्व विद्यार्थ्यांना प्रवेश मिळण्याची संधी देणेही बंधनकारक असणे, कायद्यातील तरतुदीनुसार प्रवेश प्रक्रिया राबविल्याबाबतची तपासणी करण्याची जबाबदारी संबंधित शिक्षण उपसंचालकांवर असणे, तथापि, सन २०१६ ते २०१८ या वर्षात या तिन्ही महाविद्यालयांमध्ये अल्पसंख्याक सिंधी समाजासाठी आरक्षित असलेल्या जागांवर सिंधी समाजातील विद्यार्थ्यांव्यतिरिक्त अन्य विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आला असणे, यामुळे सर्व विद्यार्थ्यांना समान संधी आणि प्रवेशातील पारदर्शकता या कायद्यातील मूळ तत्वाची पायमल्ली झाली असणे, शिक्षण

उपसंचालक, महाविद्यालये आणि एजंट यांच्या परस्पर संगनमताने कोट्यवधी रुपयांचा आर्थिक गैरव्यवहार करुन या तिन्ही महाविद्यालयांमध्ये अल्पसंख्याकांसाठी आरक्षित जागांवर प्रवेश देण्यात आले असल्यामुळे या आर्थिक घोटाळ्याची उच्चस्तरीय चौकशी करण्याची मागणी विरोधी पक्ष नेते, विधान परिषद यांनी त्यांच्या दिनांक ४ जून, २०१९ रोजीच्या पत्रान्वये मुख्यमंत्री महोदयांकडे केली असणे, तथापि, अद्याप याबाबत सरकारकडून कोणतीही कार्यवाही झालेली नसणे, यामुळे राज्यातील विद्यार्थ्यांमध्ये व पालकांमध्ये तीव्र असंतोष निर्माण झालेला असणे, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२) श्री. अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मुंबईतील कुलाबा विभागातील सविता चंद्रशेखर हे खेळाचे मैदान विभागातील मुलांकरिता एकमेव मैदान उपलब्ध असणे, या मैदानात संपूर्ण कुलाबा विभागातील वॉर्ड क्र.२२५, २२६ व २२७ येथील खेळाडू व शाळकरी मुले खेळासाठी येत असणे, परंतू सदर ठिकाणी या खेळाडू करीता अथवा शाळकरी मुलांकरिता अत्यावश्यक सोई-सुविधा म्हणजेच पिण्याचे पाणी व शौचालयाची कोणतीच व्यवस्था नसणे, या येणाऱ्या शाळकरी मुलांमध्ये मुली सुध्दा समावेश असणे त्यामुळे अशा शाळकरी मुलींचे शौचालयाकरिता गैरसोय होणे, पिण्याच्या पाण्याकरिता लहान मुलांना रिगल सिनेमा येथील रस्ता ओलांडून खाजगी हॉटेल अथवा रस्त्यावरील दुषित पाणी प्यावे लागत असणे, त्यामुळे अनेक वेळा लहान मुलांचे अपघात घडून जिवित हानी झालेली असणे, त्यामुळे या मैदानात शौचालयाची व पिण्याच्या पाण्याची सुविधा उपलब्ध करुन देण्याबाबतची मागणी असतानाही शासन करीत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष त्यामुळे येथील विभागातील खेळाडू व शाळकरी मुलांमध्ये पसरलेली गैरसोईची व असंतोषाची भावना, त्यामुळे शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(३) श्री. सतिश चव्हाण, श्री. धनंजय मुंडे, श्री. विक्रम काळे, श्री. अब्दुल्लाखान दुराणी, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे जलसंपदा मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"पैठण तालुक्यातील जायकवाडी धरणाखालील दुष्काळी गावांना

पाणी पुरवठा करण्याचे उद्देशाने ब्रम्हगव्हान जलउपसा सिंचन योजना हाती घेण्यात आलेली असणे, सदर योजनेस दिनांक २१/१०/१९८० अन्वये (दरसूची १९७८-७९) नुसार १२५.०० कोटी रुपयांची मूळ प्रशासकीय मान्यता असून दिनांक १८/०७/२००९ अन्वये २२२.२४ कोटी रूपयाची सुधारीत प्रशासकीय मान्यता मिळालेली असणे, फेब्रुवारी, २०१५ पर्यंत सदर योजनेवर ११०.३८ कोटी खर्च झालेला असणे, सदर योजनेचे पंपगृह/यांत्रिकीकामे मुख्य कालवा व वितरीकेची कामे पूर्ण झालेली असणे व भाग १ टप्पा १ ची योजना कार्यान्वीत झाली असून ३२०० हे. सिंचन निर्मिती झालेली असणे, भाग १ टप्पा २ चे काम पुर्ण झाल्यावर १८७८७ हेक्टर सिंचन निर्मिती होऊन ५५ गावांचा पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न सुटणार असणे, सदर प्रकल्पासाठी आर्थिक तरतूद नसल्याने काही प्रमाणात भुसंपादन व स्थापत्य कामे बंद झालेली असणे, सदर प्रकल्प पुर्ण करून कार्यान्वीत करण्यासाठी २५०.०० कोटी रूपयांची तातडीची गरज लक्षात घेऊन विभागाने शासनाकडे प्रस्ताव दिलेला असणे, परंतु त्यावर अद्याप कार्यवाही झालेली नसणे, तरी सदर प्रकल्पासाठी २५०.०० कोटी रूपये उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

- (४) **अॅड. हुस्नबानू खलिफे**, सर्वश्री. अशोक ऊर्फ भाई जगताप, शरद रणपिसे, रामहरी रुपनवर, आनंदराव पाटील, डॉ. सुधीर तांबे, आर्कि. अनंत गाडगीळ, श्री. जनार्दन चांदूरकर, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मदत व पुनर्वसन मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राजापूर तालुक्यातील (जि.रत्नागिरी) अर्जुना मध्यम प्रकल्पग्रस्तांचे सुयोग्य पुनर्वसन झाल्याचा प्रशासन दावा करीत असणे, मात्र येथील प्रकल्पग्रस्त ग्रामस्थांना अपुऱ्या सुविधांमुळे अनेक समस्या व अडचणींना तोंड द्यावे लागत असल्याचे माहे जून, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास उघडकीस येणे, गेली अनेक वर्षे प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनामधील एकूण १८ नागरी सुविधांची पूर्तता करण्याची मागणी असणे, त्यासाठी येथील ग्रामस्थांनी अनेकवेळा शासनास विनंती अर्ज, निवेदने, आंदोलने करणे, वास्तविक जिल्हाधिकारी यांनी या पुनर्वसन गावठाणाची ग्रामस्थांसोबत क्षेत्रीय पहाणी करण्याचे आदेश उपजिल्हाधिकारी यांना देणे, त्यानुसार ग्रामस्थांसमवेत अपुऱ्या नागरी सुविधांची प्रत्यक्ष पहाणी करून हा अहवाल प्रशासनाला सादर करणे, मात्र या अहवालावर अद्यापही ठोस कार्यवाही करण्याबाबत शासन

दाखवित असलेली अनास्था, परिणामी या पुनर्वसित गावठाणांमधील ग्रामस्थांत तीव्र असंतोषाचे वातावरण पसरले असणे व त्यांनी लोकशाही मार्गाने या प्रकल्पाचे काम बंद पाडण्याचा निर्णय घेतला असणे, करिता शासनाने या संदर्भातील प्रत्यक्ष पहाणी अहवालाचा आधार घेऊन या पुनर्वसित गावठाण्यात १८ नागरी सुविधा तातडीने उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(५) श्री. रविंद्र फाटक, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मुंबईतील साधु टी.एल. वासवानी मार्ग, कफ परेड, कुलाबा येथील भूमापन क्रमांक ५९९ व ६५८ या भूखंडावर अस्तित्वात असलेल्या ७००० झोपडपट्टीधारकांना कोणतीही पूर्वसूचना न देता किंवा नोटिसा न पाठविता परिशिष्ट- २ करण्यात आल्याचे नुकतेच माहे जून, २०१९ मध्ये उघडकीस येणे, सदर परिशिष्ट- २ करताना स्थापन करण्यात आलेल्या २२ गृहनिर्माण संस्थेच्या महासंघानी आपल्या मर्जीतील लोकांना परिशिष्ट- २ मध्ये समाविष्ट करून घेऊन परिशिष्ट- २ मध्ये ७००० पैकी २५०० लोकांना पात्र ठरवून उर्वरित लोकांना अपात्र ठरविण्यात येणे, अपात्र ठरविण्यात आलेल्या झोपडीधारकांना आधी पात्रता सिद्ध करण्याकरिता मुदत न देता त्यांना अपात्र ठरवून उक्त २२ गृहनिर्माण संस्थांनी उर्वरित झोपडीधारकांना विश्वासात न घेता परस्पर एस.आर.ए. योजनेतर्गत पुनर्वसनाचा प्रस्ताव झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणास सादर करणे, सदर प्रस्ताव सादर करण्यापूर्वी गृहनिर्माण संस्थेच्या महासंघाची एकही सर्वसाधारण बैठक घेण्यात न येणे, सदर प्रस्तावास ७० टक्क्यांनी संमती असणे बंधनकारक असतानाही झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्या परिपत्रकाचे उल्लंघन करून एस.आर.ए. योजनेतर्गत प्रस्तावास मान्यता देण्यात येणे, चुकीच्या पध्दतीने प्रस्ताव सादर केला असतानाही सदर प्रस्तावास प्राधिकरणाने तीन दिवसात एल.ओ.आय. ला दिलेली मंजूरी नंतर रद्द करण्यात येणे, यासंदर्भात अपात्र झोपडीधारकांनी मा.मुख्यमंत्री, मुख्य सचिव तसेच संबंधित विभागाकडे लेखी तक्रारी नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्या सुमारास करूनही अद्याप कोणतीच कार्यवाही न होणे, सदर प्रकरणात झोपुप्रा प्राधिकरणाचे परिपत्रक क्रमांक १६९ नुसार विकासकाची नियुक्ती झालेली नसल्यामुळे सदर परिपत्रकानुसार नविन विकासक नियुक्ती करण्याबाबतची कार्यवाही करणे, तसेच सन २०१८ चे

द्वितीय अधिवेशनात दिनांक १८ जुलै, २०१८ रोजी मा.गृहनिर्माण राज्यमंत्री महोदयांनी विधानपरिषद सभागृहामध्ये विचारलेल्या लक्षवेधी सुचनेला उत्तर देताना शिखर निवारण तक्रार समितीकडे प्रलंबित असलेल्या प्रकरणात एक महिन्याच्या आत निर्णय घेण्याबाबतचे आदेश देण्यात येतील असे आश्वासन देण्यात येणे, परंतु अद्याप या प्रकरणात १० महिने उलटल्यानंतर देखील कोणतीच कार्यवाही न होणे, वास्तविक अपात्र झोपडीधारकांची छाननी होणे गरजेचे असतानाही विरोध करणाऱ्यांना जाणीवपूर्वक डावलून प्रस्ताव मंजूर करण्यास देण्यात आलेले प्राधान्य, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, सदर प्रकरणाची शासनाने सक्षम अधिकाऱ्यामार्फत सखोल चौकशी करून पुनश्च झोपडीधारकांचे सर्वेक्षण करण्याची आवश्यकता, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपुप्रा यांच्याकडे एलओआय रद्द करण्याबाबत होत असलेली मागणी, तसेच या प्रकरणी प्राधिकरणातील अधिकाऱ्यांनी केलेल्या अनियमित कार्यपध्दतीबाबत सखोल चौकशी करून संबंधित जबाबदार अधिकाऱ्यांच्या विरोधात कठोर कारवाई करण्याची होत असलेली मागणी, तसेच उक्त प्रकल्पाकरिता नेमण्यात आलेला विकासक रद्द करून नविन विकासक नेमण्याबाबत शासन स्तरावर करावयाची कार्यवाही, याकडे शासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने करावयाची कारवाई व उपायोजना, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

(६) **सर्वश्री किरण पावसकर**, धनंजय मुंडे, हेमंत टकले, आनंद ठाकूर, अॅड. राहुल नार्वेकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री. ख्वाजा बेग, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **कामगार मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"जेट एअरवेज (इं) लि. या आर्थिक संकटातील विमान कंपनीची विमानसेवा दिनांक १७ एप्रिल, २०१९ रोजी पासून पूर्णतः स्थगित करण्यात येणे, आर्थिक संकटांनी घेरलेल्या जेट एअरवेज कंपनीला १५०० कोटी रुपयांची वित्तीय संस्थाकडून मदत मिळू न शकल्याने सदर निर्णय घेण्यात आलेला असणे असे कंपनीच्या व्यवस्थापनाकडून स्पष्ट करणे, परिणामी व्यवस्थापनाच्या या अनास्थेमुळे १६ हजार स्थायी आणि ६ हजार अस्थायी (कंत्राटी) असे एकूण २२ हजार कर्मचारी बेरोजगारीच्या खाईत लोटले गेलेले असणे, तसेच या कर्मचाऱ्यांवर अवलंबून असलेला परिवार अशा लाखो लोकांवर याचा परिणाम झाला असून माहे मार्च, २०१९ पासून कर्मचाऱ्यांना

वेतनही दिलेली नसणे, त्याचप्रमाणे पीएफ, ग्रॅज्युईटी व इतर वेतन भत्ते याचीही मिळण्याची शाश्वती राहिलेली नसून, कर्मचाऱ्यांवर उपासमारीची पाळी आली असणे, कर्मचाऱ्यांच्या रोजगाराचा मोठा प्रश्न उपस्थित झालेला असून हजारो कुटुंबे उध्वस्त होण्याच्या मार्गावर असणे, याबाबत मा.पंतप्रधान व एव्हीएसमंत्रालय, यांना निवेदनाद्वारे अवगत करण्यात आलेले असणे, तसेच जेट एअरवेज ही महाराष्ट्र आणि मुंबई स्थापित असल्याने याबाबत मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांनाही कंपनी सुरु होण्यासंदर्भात निवेदनाद्वारे अवगत करण्यात आलेले असणे, केंद्र शासनाकडून व राज्य शासनाकडून स्टार्ट अप इंडिया, मेक इन इंडिया चा मोठा गाजावाजा करून डांगोरा पिटला जात असताना मात्र देशांतर्गत उद्योग बंद पडत असल्याचे वास्तव समोर येत असून मोठ्या प्रमाणात बेरोजगारी वाढत असल्यामुळे उद्योग क्षेत्रासाठी मोठा धोका निर्माण होणे, परिणामी उद्योग क्षेत्रात गुंतवणुकीसाठी धोक्याची घंटा असून तसेच देशात दरवर्षी अडीच कोटी रोजगार उपलब्ध करण्याची घोषणाही फसवी ठरल्याने कामगारांमध्ये तीव्र नाराजी व संतापाची भावना निर्माण होणे तसेच सद्यःस्थितीत कामगारांची असलेली प्रलंबित देणी देण्याचे आमिष दाखविले जात आहे मात्र ती मिळण्याबाबत स्पष्टता दिसून येत नसणे, त्यामुळे कामगारांकडून तातडीने कंपनी सुरु करण्यासंदर्भात होत असलेली मागणी, याबाबत शासनाने करावयाची तातडीची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(७) श्री. प्रसाद लाड, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **जलसंधारण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"शासनाने सन १९९२ मध्ये वागदे (ता. कणकवली, जि. सिंधुदुर्ग) येथील लघुपाटबंधारे धरण प्रकल्पाच्या अंदाजित १६ कोटी रुपये खर्चास मंजूरी देऊन कामास प्रत्यक्षात सुरुवात केल्यानंतर मागील अनेक वर्षांपासून काम संपूर्णतः ठप्प झालेले असणे, या धरण प्रकल्पामुळे बाधित झालेल्या शेतकऱ्यांना आजमितीस नुकसान भरपाई देण्यात आलेली नसणे, धरणाचे काम अर्धवट स्थितीत बंद असल्याने एकीकडे तेथील ग्रामस्थ तसेच शेतकऱ्यांना नाहक सिंचनापासून वंचित होण्याची आलेली पाळी तर दुसरीकडे धरणाच्या बांधकामास विलंब होत असल्याने दिवसेदिवस धरणाच्या अंदाजित खर्चास प्रचंड प्रमाणात झालेली वाढ, धरणाचे काम विनाविलंब हाती घेऊन पूर्ण करण्यात यावे तसेच धरणग्रस्त शेतकऱ्यांना

नव्या भूसंपादन कायद्यान्वये नुकसान भरपाई मिळावी म्हणून वागदे धरण संघर्ष समिती कसवण मार्फत मा. मुख्यमंत्री. मा. जलसंपदा मंत्री, मा. पालकमंत्री सिंधुदुर्ग जिल्हा, प्रधान सचिव जलसंपदा विभाग, कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग सिंधुदुर्ग आदींकडे सातत्याने लेखी निवेदनाद्वारे केलेली मागणी, त्याकडे शासनाचे जाणीवपूर्वक झालेले व होत असलेले दुर्लक्ष, परिणामतः तेथील जनतेत शासनाच्या उदासीनतेच्या धोरणामुळे निर्माण झालेला असंतोष, शासनाने अलीकडेच २०२० पर्यंत सर्व अपूर्ण धरणांची कामे पूर्ण करण्याबाबत जाहीररीत्या धोरण जाहीर केल्याप्रमाणे वागदे लघुपाटबंधारे धरणाचे काम विनाविलंब हाती घेऊन तसेच सर्व प्रकल्पग्रस्तांना नव्या भूसंपादन कायद्यान्वये नुकसानभरपाई देण्याची आवश्यकता, याप्रकरणी शासनाने केलेली कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(दुपारी १२-०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे -

(१) मुख्यमंत्री : विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये नगरविकास विभागाचे सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.

(२) महसूल, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री : (क) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये महसूल व वन विभागाचे सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र

सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये **सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे** सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.

(३) उच्च व तंत्र
शिक्षण मंत्री

: (क) "राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ यांचे २०१७-२०१८ या वर्षाचे वार्षिक लेखे (अंकेक्षण अहवालासह)" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) "स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड यांचा दिनांक १ एप्रिल, २०१७ ते ३१ मार्च, २०१८ या कालावधीचा वार्षिक अंकेक्षण अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ग) "श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई यांचा दिनांक १ एप्रिल, २०१४ ते ३१ मार्च, २०१५ या कालावधीचा अंकेक्षण अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(४) सार्वजनिक
आरोग्य व कुटूंब
कल्याण मंत्री

विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये **सार्वजनिक आरोग्य विभागाचे** सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.

- (५) पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यविकास मंत्री : "महाराष्ट्र पशु व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठ, नागपूर यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (६) अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री : विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभागाचे सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.
- (७) सामाजिक न्याय मंत्री : विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचे सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.
- (८) कृषि मंत्री : विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाचे सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.
- (९) आदिवासी : विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी

विकास मंत्री

विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये आदिवासी विकास विभागाचे सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.

(१०) जलसंधारण मंत्री

: दिनांक ७ एप्रिल, २०१७ रोजी श्री. सुजितसिंह ठाकूर व इतर वि.प.स. यांनी म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्तावावरील चर्चेच्यावेळी सभागृहात उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांची माहिती सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : "विमुक्त जाती व भटक्या जमाती कल्याण समितीचा बारावा अहवाल सादर करणे."

चार : "महिला व बालकांचे हक्क आणि कल्याण समितीचा अकरावा, बारावा व तेरावा अहवाल सादर करणे."

पाच : (क) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचना — (असल्यास).

(ख) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने —

(अ) (सोमवार दिनांक २४ जून, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेले म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनेचे निवेदन) —

श्री. रामराव वडकुते, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ५ वर सार्वजनिक आरोग्य व कुटूंब कल्याण मंत्री निवेदन करतील:-

"हिंगोली जिल्हा रुग्णालयात सुरु असलेला अनियमितपणा व रुग्णांचे होत असलेले हाल."

(ब) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची नियमित निवेदने -

(१) श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ६ वर मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-

"घाटकोपर (प.) येथील साईनाथ शिक्षण संस्थेच्या माध्यमिक विद्यालयातील संस्थाचालक श्री.नामदेव घाडगे हे शाळेतील शिक्षक/शिक्षकेतर यांच्याकडे पैशाची मागणी

करून दमदाटी व छळ करत असल्याबाबत."

- (२) श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १० वर परिवहन मंत्री निवेदन करतील:-

"कल्याण (जि.ठाणे) बस आगाराच्या दुरवस्थेबाबत."

- (३) श्री. धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ११ वर सहकार मंत्री निवेदन करतील:-

"लोकनेते गोपीनाथरावजी मुंडे मागासवर्गीय सुतगिरणी केज, जि. बीड या संस्थेतील गैरव्यवहाराबाबत."

- (४) श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ९ वर गृहनिर्माण मंत्री निवेदन करतील:-

"मौजे अंधेरी, ता. अंधेरी न.भु.क्र १९५ पैकी या मिळकतीवरती शिवनगर, लोकनायकनगर, न्युकपासवाडी, शितलादेवी व शिवाजीनगर येथे विकासकाने ७० सदनिका बोगस लाभार्थ्यांना पात्र करून सदनिका वाटप केल्याबाबत."

- (५) सर्वश्री दत्तात्रय सावंत, बाळाराम पाटील, श्रीकांत देशपांडे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ७ वर शालेय शिक्षण मंत्री निवेदन करतील:-

"खाजगी व्यस्थापनच्या शाळेतील सर्व कर्मचाऱ्यांना सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना लागू करणेबाबत."

- (क) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची दिनांक २५ जून, २०१९ रोजीसाठी प्राप्त झालेली निवेदने -

- (१) श्री. रामराव वडकुते, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक २७ वर मदत व पुनर्वसन मंत्री निवेदन करतील:-

"मु.पो.सालेगाव ता.धर्माबाद जि.नांदेड येथील श्री.गोविंद गोपीराज भुतावळे यांनी बँकेचे कर्ज व नापिकी यामुळे केलेली आत्महत्या."

- (२) श्री. जयंत पाटील, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या

सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १४ वर
आदिवासी विकास मंत्री निवेदन करतील:-

"एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्पांतर्गत झालेल्या
भ्रष्टाचाराबाबत."

सहा : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास).

- मध्यंतर -

सात : वित्त मंत्र्यांचा प्रस्ताव :-

"महाराष्ट्र विधानपरिषद नियमांतील नियम २८९ अन्वये अर्थसंकल्पावरील
सर्वसाधारण चर्चेच्या संदर्भात विधानपरिषद नियमांतील नियम २२८ (१) मधील सात
दिवसांच्या कालावधीची तरतूद स्थगित करण्यात यावी."

आठ : सन २०१९-२०२० च्या अतिरिक्त अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा (पहिला
व शेवटचा दिवस).

नऊ : शासकीय विधेयके —

विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत
करणे.

(१) "सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक २ - महाराष्ट्र शेतजमीन
(जमीनधारणेची कमाल मर्यादा) (सुधारणा) विधेयक, २०१९"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री धनंजय मुंडे,
शरद रणपिसे, प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक २ - महाराष्ट्र शेतजमीन
(जमीनधारणेची कमाल मर्यादा) (सुधारणा) विधेयक, २०१९ खालील
सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या
आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) महसूल मंत्री.

(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष
नेता तथा वि.प.स.

(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.

(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.

(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.

(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई

जगताप, वि.प.स.

(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स.

(८) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.

(९) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर,
वि.प.स.

(२) "सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक ३ - महाराष्ट्र जमीन महसूल व विशेष आकारणी यामध्ये वाढ करण्याबाबत (सुधारणा) विधेयक, २०१९"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक ३ - महाराष्ट्र जमीन महसूल व विशेष आकारणी यामध्ये वाढ करण्याबाबत (सुधारणा) विधेयक, २०१९ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) महसूल मंत्री.

(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता तथा वि.प.स.

(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.

(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.

(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.

(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.

(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स.

(८) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.

(९) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर,
वि.प.स.

(३) "सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक १५ - महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०१९"

(४) "सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक २४ - महाराष्ट्र कृषि विद्यापीठ आणि महाराष्ट्र पशु आणि मत्स्यव्यवसाय विज्ञान विद्यापीठ (सुधारणा व विधिग्राहीकरण) विधेयक, २०१९"

दहा : (क) अॅड. अनिल परब, सर्वश्री विजय ऊर्फ भाई गिरकर, गोपीकिसन बाजोरिया, प्रविण दरेकर, प्रसाद लाड, रविंद्र फाटक, अॅड. निरंजन डावखरे, सर्वश्री गिरीशचंद्र व्यास, नरेंद्र दराडे, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री विप्लव बाजोरिया, विलास पोतनीस, डॉ. मनिषा कायंदे, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६०

अन्वये प्रस्ताव —

"मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या कार्यक्षेत्रात राज्य शासनाने पालघर जिल्ह्यातील पालघर व वसई संपूर्ण तालुके आणि रायगड जिल्ह्यातील अलिबाग, पेण, पनवेल व खालापूर संपूर्ण तालुके यांचा समावेश करून प्राधिकरण क्षेत्राचा विस्तार करण्यात येणे, सदर निर्णयामुळे वसई-मिरा-भाईंदर दरम्यान नवीन खाडीपूल, विकास केंद्रे, वसई-विरार क्षेत्रासाठी सुर्या पाणी पुरवठा प्रकल्प, नैना प्रकल्पास चालना, ट्रॉन्स हार्बर, रेल्वे अलिबाग पर्यंत इत्यादि विविध योजना कार्यान्वित होणार असणे, मुंबईतील महत्वाकांक्षी सागरी किनारा रस्त्याचा (कोस्टल रोड) प्रकल्प, मुंबईतील मिठी नदी स्वच्छ करण्याच्या योजनेतर्गत शहरातील सांडपाणी प्रक्रिया करून ते पाणी मिठी नदीत पुन्हा सोडण्याची योजना, केंद्र शासनाच्या स्मार्ट सिटी परियोजनेतर्गत राज्यातील पुणे, ठाणे, नागपूर, औरंगाबाद, सोलापूर, नाशिक, पिंपरी-चिंचवड, कल्याण-डोंबिवली या ८ शहरासाठी राज्य शासनाला फेब्रुवारी २०१९ अखेर १५६८ कोटी रुपये उपलब्ध करून देण्यात येणे, गृहनिर्माण धोरणास मान्यता देण्यास होत असलेला विलंब, मुंबईतील शिवडी, गोरई, (बोरीवली), माहिम भागातील जैवविविधतेमुळे पानथळीने व्यापलेले क्षेत्र पर्यटन क्षेत्र म्हणून जाहीर करण्याच्या जिल्हाधिकाऱ्यांना दिलेल्या सूचना, तथापि जिल्हाधिकाऱ्यांनी कोणतीच कार्यवाही न केल्यामुळे पानथळ क्षेत्रावर दिवसेंदिवस वाढत जाणारी अनधिकृत बांधकामे, मुंबई शहर व उपनगरातील विकासक, मोठ-मोठ्या कंपन्या, मॉल्स यांनी महानगरपालिकेचा सुमारे १३३.२५ कोटी रुपयांचा थकवलेला कर, मुंबईतील अपूर्ण असलेले एसआरए प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी उपाययोजना, म्हाडाच्या ५६ वसाहतींचा रखडलेला पुनर्विकास, मुंबईतील मोडकळीस आलेल्या उपकरप्राप्त व बिगर उपकरप्राप्त सुमारे १४०० इमारती, पंतप्रधान अनुदान प्रकल्पाच्या, इमारत व पुनर्रचना मंडळाच्या व झोपडपट्टी पुनर्विकास योजनेतर्गत बांधलेल्या इमारतींची दुरुस्ती, बीपीटी व बीआयटी च्या जागेवरील धोकादायक इमारती, म्हाडाच्या इमारतींमध्ये ३०० पेक्षा जास्त घुसखोर असल्याचे निष्पन्न होणे, राज्यात ६० लक्ष झाडे लावण्याची शासनाची महत्वाकांक्षी योजना, वांद्रे- पूर्व येथील शासकीय अधिकारी-कर्मचारी यांना दिलेल्या निवासस्थानांच्या जागेवर मालकी हक्काने निवासस्थाने बांधून देण्याची मागणी, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(ख) (मंगळवार, दिनांक १८ जून, बुधवार, दिनांक १९ जून, गुरुवार, दिनांक २० जून, शुक्रवार, दिनांक २१ जून, व सोमवार, दिनांक २४ जून, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

सर्वश्री सुरेश धस, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, पृथ्वीराज देशमुख, गोपीकिसन बाजोरिया, सुजितसिंह ठाकुर, अॅड.अनिल परब, सर्वश्री निलय नाईक, नरेंद्र दराडे, रामदास आंबटकर, विप्लव बाजोरिया, श्रीमती स्मिता वाघ, सर्वश्री रविंद्र फाटक, गिरीशचंद्र व्यास, अरुणभाऊ अडसड, रामराव पाटील, चंदूभाई पटेल, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री प्रविण पोटे-पाटील, नागोराव गाणार, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"राज्यातील तालुक्यांमध्ये जून ते सप्टेंबर, २०१८ या कालावधीतील पर्जन्याची तूट, उपलब्ध असलेल्या भूजलाची कमतरता, दूरसंवेदन विषयक निकष, वनस्पती निर्देशांक, मृदू आर्द्रता, पेरणी खालील क्षेत्र व पिकांची स्थिती या सर्व घटकांचा एकत्रित विचार करुन या घटकांनी प्रभावित झालेल्या तालुक्यांपैकी १५१ तालुक्यांमधील १७,९८५ गावांमध्ये गंभीर/मध्यम स्वरुपाचा दुष्काळ शासनाने दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१८ रोजीपासून घोषित केला असणे, त्यानंतरच्या कालावधीत १५१ तालुक्यांव्यतिरिक्त इतर तालुक्यांमधील ज्या महसुली मंडळामध्ये सरासरी पर्जन्यांच्या ७० टक्के पेक्षा कमी व एकूण पर्जन्यमान ७५० मि.मि. पेक्षा कमी झाले आहे अशा एकूण २६८ महसुली मंडळांतील ५,०९० गावांमध्ये शासनाने दुष्काळ घोषित केला असणे तसेच, ९३१ गावांमध्ये दुष्काळ सदृश परिस्थिती जाहीर केली असणे, अशारीतीने राज्यातील एकूण ४१ हजार गावांपैकी तब्बल २९ हजार गावांमध्ये दुष्काळ असल्याचे निदर्शनास येणे, राज्यातील दुष्काळाचा सामना करण्यासाठी राज्याचे मदत व पुनर्वसन मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली मंत्रीमंडळ उपसमिती गठीत करण्यात येणे, प्रत्येक जिल्हाधिकारी कार्यालयात टंचाई नियंत्रण व समन्वयासाठी स्वतंत्र कक्ष स्थापण्यात आला असणे, राज्यातील मोठे, मध्यम व लघु पाटबंधारे प्रकल्पाच्या जलाशयातील पाणीसाठा सन २०१८ च्या तुलनेत निम्मा किंवा त्याहूनही कमी असल्याची बाब निदर्शनास येणे, दुष्काळ घोषित केलेल्या किंवा दुष्काळ सदृश परिस्थिती घोषित केलेल्या गावांतील शेतकऱ्यांना शासनाकडून जमिन महसूलात सूट, सहकारी संस्थांच्या कर्जाचे पुनर्गठण, मोठ्या प्रमाणावर शेतकऱ्यांना पिक कर्जमाफी देण्यात येणे, शेतीशी निगडित कर्जाच्या वसूलीस स्थगिती, कृषीपंपाच्या चालू

विज बिलात ३३.५ टक्के सुट देऊन अंदाजे रुपये ६७३.४१ कोटीची सवलत देण्यात आली असल्याचे निदर्शनास येणे तसेच, शालेय/महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या परिक्षा शुल्कात माफी, रोहयो अंतर्गत कामांच्या निकषात काही प्रमाणात शिथिलता, आवश्यक तेथे पिण्याचे पाणी पुरविण्यासाठी टँकरचा वापर, टंचाई जाहीर केलेल्या गावात शेतकऱ्यांच्या शेतीच्या पंपाची विज जोडणी खंडीत न करणे, विज थकबाकी न भरल्याने बंद करण्यात आलेल्या ३,३२० पाणीपुरवठा योजना पुन्हा सुरु करण्यात येणे, इ. धोरणात्मक निर्णय करून दुष्काळग्रस्त शेतकऱ्यांना या-ना-त्या माध्यमातून मदत करण्याचा शासनाचा प्रयत्न, राज्यात १,२६४ ठिकाणी चारा छावण्या सुरु करण्यात येणे व त्यात सुमारे १० ते ११ लाख जनावरे असणे, चारा छावण्यांसाठी औरंगाबाद विभागीय आयुक्तांना १११ कोटी, पुणे विभागीय आयुक्तांना ४ कोटी व नाशिक विभागीय आयुक्तांना ४७ कोटींचा निधी वितरित करण्यात आला असल्याची बाब निदर्शनास येणे, चारा छावण्यांच्या ठिकाणी तात्पुरती स्वच्छतागृहे उभारण्यात येणे, चारा पिकाच्या लागवडीसाठी शेतकऱ्यांना २५ हजार क्विंटल बियाणांचे वितरण करण्यात येणे व त्यातून ५८ हजार हेक्टर क्षेत्रावर चारा पिकाची लागवड करण्यात आल्याने एकूण ३० लाख मेट्रिक टन चान्याचे उत्पादन झाले असणे, दिनांक १५ मे, २०१९ पासून चारा छावणीतील जनावरांच्या अनुदान दरामध्ये वाढ करून मोठ्या जनावरांसाठी प्रतिदिन रुपये १००/- व लहान जनावरांसाठी प्रतिदिन रुपये ५०/- हा वाढीव दर लागू केला असणे, चारा छावणीत दाखल झालेल्या जनावरांच्या उपस्थितीसाठी आठवड्यातून स्कॅनिंग करण्याचा निर्णय घेण्यात आला असणे, टँकर मंजूरीचे अधिकार उपजिल्हाधिकारी यांना व चारा छावणी मंजूर करण्याचे अधिकार जिल्हाधिकारी यांना देण्यात आले असून मागणी होताच ताबडतोब टँकर व चारा छावणी मंजूर करण्यात येत असल्याची बाब निदर्शनास येणे, सद्यःस्थितीत २८,५२४ गावांमध्ये दुष्काळ/दुष्काळ सदृश परिस्थिती घोषित करण्यात आली असणे व त्याअनुषंगाने १७,९८५ गावांना दुष्काळी अनुदान वाटप करण्यात आले असणे व उर्वरित १०,५३९ गावांना वर उल्लेखित इतर ८ सुविधा लागू करण्यात आल्या असल्याचे निदर्शनास येणे, दुष्काळबाधित शेतकऱ्यांना कृषी विषयक मदत वाटप करण्यासाठी केंद्र शासनाकडून रुपये ४,७१४ कोटी रुपयांची मदत मंजूर करण्यात आली असणे, राज्यातील एकूण ६८,३०,८६५ शेतकऱ्यांना रुपये ४,५०८ कोटी रकमेच्या मदतीचे वाटप

करण्यात आले असल्याचे निदर्शनास येणे, राज्यातील शेतकऱ्यांची थकित विद्युत देयके असल्याने बंद असलेल्या पाणी पुरवठा योजनांची विद्युत जोडणी पुर्ववत करण्याकरिता शासनाकडून विद्युत देयके अदा करण्यात येणे व त्यापोटी मार्च, २०१९ अखेरपर्यंत रुपये १३२.३० कोटी इतका निधी खर्च झाला असणे, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत राज्यात दिनांक ११ मे, २०१९ रोजी संपलेल्या आठवडयामध्ये एकूण ३६,६६० कामे चालू असून त्यावर ३,४०,९५२ इतकी मजूरांची उपस्थिती असल्याचे निदर्शनास येणे, चारा छावण्यांमधील पशुधनाची नोंदणी करून पशुधनाच्या संख्येची दैनंदिन नोंद ठेवण्यासाठी अॅन्ड्राईड मोबाईलवर आधारित प्रणालीचा वापर अनिवार्य करण्याचा निर्णय शासनाकडून घेण्यात येणे व शौर्य टेक्नोसॉफ्ट प्रा.लि. या संस्थेने तयार केलेली प्रणाली विनाशुल्क उपलब्ध करून देण्यात येणे, या संस्थेमार्फत सदर प्रणालीचा वापर करण्याबाबतचे एक दिवसीय प्रशिक्षण चारा छावणी चालकांचे पर्यवेक्षक/कर्मचारी तसेच महसूल विभागातील कर्मचारी यांना जिल्हास्तरावर उपलब्ध करून देण्यात येणे, चारा छावण्यांमध्ये दाखल होणाऱ्या पशुधनांची रोगप्रतिकारक शक्ती व उत्पादन क्षमता कायम राहण्याकरिता त्यांना देण्यात येणाऱ्या हिरवा चारा, ऊसाचे वाडे, ऊस इ. खाद्याच्या प्रमाणात वाढ करून मोठ्या जनावरांकरिता १८ कि.ग्रॅ. याप्रमाणे व लहान जनावरांकरिता ९ कि.ग्रॅ. याप्रमाणे खाद्याचे प्रमाण सुधारित करण्यात आले असणे, राज्यात प्रथमच शेळ्या-मेंढ्यांसाठी छावणी सुरु करण्याचा तसेच राज्यातील दुष्काळी भागात सुरु असलेल्या चारा छावण्यांमधील जनावरांसाठी टँकरने पाणी देण्याचा निर्णय मंत्रीमंडळ उपसमितीने दिनांक ३० मे, २०१९ वा त्यासुमारास घेतला असणे, सद्यःस्थितीत राज्यात ६,२०९ टँकरच्या माध्यमातून ४,९२० गावे आणि १०,५०६ पाड्यांवर पाणी पुरवठा केला जात असणे, राज्यात पिक विम्याच्या भरपाईपोटी आतापर्यंत ३४ लाख शेतकऱ्यांना २२ कोटी रुपयांचे वाटप करण्यात आले असल्याची बाब निदर्शनास येणे, मागील ४ वर्षात ४ कोटी ७२ लाख शेतकऱ्यांना १४,७७३ कोटी रुपये इतकी भरीव नुकसान भरपाई दिली असल्याचे निदर्शनास येणे, कापूस व धान पिकांवरील किडीमुळे नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना पिक विमा योजनेशिवाय ३,३३६ कोटी रुपयांची भरपाई शासनाकडून दिली असल्याची बाब निदर्शनास येणे, पालकमंत्री व जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जवळपास सर्व

जिल्ह्यांमध्ये आढावा बैठकांचे आयोजन करुन दुष्काळ नियंत्रणाचे कार्य युध्द पातळीवर सुरु असणे, जिल्हा, उपविभाग व तालुका स्तरावर क्षेत्रीय कर्मचारी प्रशिक्षणांचे व पेरणीपूर्व मशागती व तयारीबाबत विविध पिकांच्या शेतीशाळांचे आयोजन करण्यात येणे, दिनांक २४ मे ते ८ जून, २०१९ या कालावधीत उन्नत शेती, समृध्द शेतकरी अभियान राबविण्यात येणे, कृत्रिम पाऊस निर्माण करण्याच्या दृष्टीने होत असलेला प्रयत्न, तूर्तास पेरणी न करण्याबाबत आतापर्यंत जवळपास एक लाखाच्या वर शेतकऱ्यांना एसएमएसद्वारे सूचना करुन बियाणे वाया जाऊ नये म्हणून खबरदारी घेण्यात येऊन खरीपाचे नियोजन करण्याचा प्रयत्न इ. दुष्काळ निवारणार्थ शासनाकडून गांभीर्याने करण्यात आलेल्या उपरोक्त उपाययोजना व कार्यवाही विचारात घेऊन त्याअनुषंगाने करावयाची कार्यवाही."

- (ग) (गुरुवार, दिनांक २० जून, शुक्रवार, दिनांक २१ जून, व सोमवार, दिनांक २४ जून, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) –
 सर्वश्री धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, हेमंत टकले, रामहरी रुपनवर, जयंत पाटील, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, कपिल पाटील, प्रा. जोगेंद्र कवाडे, सर्वश्री सतीश चव्हाण, विक्रम काळे, चंद्रकांत रघुवंशी, किरण पावसकर, जनार्दन चांदुरकर, रामराव वडकुते, डॉ.सुधीर तांबे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.ख्वाजा बेग, आर्कि. अनंत गाडगीळ, सर्वश्री अमरनाथ राजूरकर, सुभाष झांबड, प्रकाश गजभिये, अॅड. राहूल नार्वेकर, सर्वश्री सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, हरिसिंग राठोड, अब्दुल्लाखान दुर्गणी, आनंदराव पाटील, जगन्नाथ शिंदे, अमरिशभाई पटेल, मोहनराव कदम, आनंद ठाकूर, डॉ. वजाहत मिर्झा, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव –

"संपुर्ण महाराष्ट्र, विशेषतः मराठवाडा १९७२ पेक्षाही भीषण दुष्काळात भरडला गेला असणे, पहिल्या पहाणी अहवालानुसार १८० तालुक्यात गंभीर दुष्काळ असल्याचे निदर्शनास आल्यानंतरही केंद्रीय दुष्काळी संहितेनुसार फक्त १५१ तालुक्यात दुष्काळ जाहीर होणे, त्यानंतर राज्याच्या निकषानुसार २६८ मंडळात व ५४४९ गावात मध्यम व गंभीर दुष्काळ जाहीर केला जाणे, राज्यातील दुष्काळी परिस्थिती सर्वसाधारणपणे सारखीच असताना सरसकट आणि एकाच वेळी दुष्काळ जाहीर न केल्यामुळे दुष्काळी उपाययोजना सुरु करण्यात अक्षम्य कालापव्यय झाला असणे,

मराठवाड्यात दुष्काळाची तीव्रता सर्वाधिक असणे, दुष्काळामुळे पेरणीसाठी केलेली हजारो कोटी रुपयांची गुंतवणूक वाया गेलेली असणे, दुष्काळी परिस्थितीत पिण्याच्या पाण्यासाठी शासन स्तरावरून टँकर, नादुरुस्त योजनांची दुरुस्ती, नवीन पाणी पुरवठा योजना वा अन्य उपाययोजना वेळीच न झाल्यामुळे दुष्काळग्रस्तांना, जनावरांना आणि विशेषतः माय-भगिनींना अतोनात त्रास सहन करावा लागला असणे, दुष्काळ जाहीर झाल्यानंतर तब्बल ८ महिन्यांनंतर चारा छावण्या सुरु झाल्यामुळे मधल्या कालावधीत हजारो पशुधनाची हानी झाली असणे, अद्यापही चारा छावण्यांची मागणी असणे, सुरु असलेल्या चारा छावण्यांचे अनुदान प्रलंबित असणे, चारा छावण्यात आरोग्य सुविधेच्या दुष्काळामुळे जनावरांचा जीव धोक्यात आला असणे, पाणीपुरवठा, जनावरांसाठी चारा, हाताला काम, विशेष आरोग्य सेवा आणि जाहीर केलेल्या अन्य दुष्काळी उपाययोजनांचा पुरता बोजवारा वाजल्यामुळे काही दुष्काळग्रस्तांवर नक्षली होण्याची परवानगी मागण्याची वेळ सरकारने आणली असणे, जाहीर करण्यात आलेली एनडीआरएफ वा एसडीआरएफची मदत अद्याप लाखो शेतकऱ्यांना मिळालेली नसणे, राज्यातील शेतकरी आत्महत्यांचे सत्र अद्याप सुरु असणे, दुष्काळी भागात शेतमजुरांना रोजगार हमी योजनेअंतर्गत रोजगाराची व शेतीची कामे देणे आवश्यक असतांना त्यासंबंधी शासनाने कोणतेही नियोजन केले नसणे, सातत्याने गेल्या चार वर्षात अस्मानी आणि सुलतानी या दुहेरी संकटात असताना या वर्षीच्या हंगामात उत्पन्न मिळेल या एकाच आशेवर शेतकरी वर्ग असणे, बियाणे व पेरणीपूर्व मशागतीच्या अनुदानासाठी रोख मदतीची मागणी करून सुध्दा सरकारने त्याकडे जाणिवपूर्वक कानाडोळा केला असणे, दुसऱ्या बाजूला जाहीर केलेल्या कर्जमाफीपासून लाखो शेतकरी वंचित राहिल्यामुळे बँका तेरा टक्के दंडनीय व्याजाची आकारणी करत असणे, तसेच एनपीअेचा बागुलबुवा पुढे करून बँका चालू हंगामासाठी पीक कर्ज देण्यास स्पष्ट नकार देत असणे, गेल्या ३ महिन्यात अनेक वेळा सोसाट्याच्या वाऱ्यासह, गारपीट, वीज कोसळून फळबागा, इतर पिके आणि घरांचे प्रचंड नुकसान व जीवितहानी झालेली असणे, तथापि, अद्यापही शासनाने नुकसानभरपाई जाहीर न करणे, बॉडअळी, तुडतुडा रोगाची वर्ष-दोन वर्षापूर्वी जाहीर केलेली नुकसानभरपाई व दूध अनुदान अद्याप शेतकऱ्यांना मिळालेले नसणे, मागील २ वर्षांपासून लाखो शेतकऱ्यांना पीक विम्याची नुकसान भरपाई मिळालेली

नसणे, पीक विमा कंपन्यांचा शासकीय यंत्रणेला हाताशी धरून पीक विमा नुकसानीची रक्कम नाकारण्याकडे कल असणे, सोयाबीन पीकाला पीक विम्यातून वगळल्यामुळे लाखो शेतकऱ्यांना फटका बसलेला असणे, कोणत्याही उत्पादनांना हमीभाव मिळत नसल्यामुळे आणि उत्पादनाची शासकीय खरेदी अगदी नगण्य होत असल्यामुळे शेतकरी मेटाकुटीला आला असणे, राज्यातील मत्स्यव्यवसाय पर्सिसीन मच्छीमारीमुळे अडचणीत आला असणे, राज्यातील मत्स्यशेतीवर गेल्या वर्षभरात मत्स्य दुष्काळ व इतर संकटे आल्यानंतरही शासनाकडून मच्छीमारांना कोणतीही मदत मिळालेली नसणे, मत्स्यव्यवसाय विभागाकडून सुरु असलेल्या अनेक योजनांची अंमलबजावणी योग्य पध्दतीने होत नसणे, राज्यशासनाने तातडीने मच्छीमार बांधवांना विशेष पॅकेज देऊन मदत करण्याची निर्माण झालेली आवश्यकता, आंबा, काजू, नारळ, सुपारी, भात यासारख्या कोकण पट्ट्यातील अर्थव्यवस्थेचा कणा असलेल्या शेती व फळबाग उत्पादनांना लहरी हवामानाचा तसेच शासनाच्या शेतकरी विरोधी पणन नितीचा फटका बसलेला असणे, वारंवार मागणी करूनही शासनाने कोणतीही मदत न करणे, वादळ, गारपिटीने नुकसान झालेल्या फळबागांसाठी हेक्टरी १ लाख आणि अन्य पिकांसाठी हेक्टरी ५० हजाराची केलेली मागणी, सरसकट कर्जमाफी, संपूर्ण वीज बिलाची माफी, दुष्काळातील उपाययोजना युध्दपातळीवर राबविणे, आणि बियाणे व पूर्वमशागतीच्या अदानासाठी एकरी २५ हजाराची केलेली मागणी, दुष्काळ निवारणासाठी करण्यात आलेल्या मागण्या, दुष्काळाची सद्यःस्थिती आणि शासन पातळीवरील युध्द पातळीवर करावयाच्या उपाययोजना विचारात घेऊन करावयाची कार्यवाही."

अकरा : अर्धा-तास चर्चा — म.वि.प. नियम १२ अन्वये (बैठकीच्या शेवटी) —

(१) श्री.हरिसिंग राठोड, वि.प.स.

"वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती महामंडळामार्फत निधी वितरित करण्यात आला नसल्याबाबत" या विषयावरील श्री. हरिसिंग राठोड व इतर वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक ४१२६१ ला दिनांक ५ जुलै, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

(२) श्री.नागोराव गाणार, वि.प.स.

"नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय

मध्ये सोयी-सुविधा देण्याबाबत" या विषयावरील श्री. गिरीशचंद्र व्यास व इतर वि.प.स. यांचा दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक २ मधील प्रश्न क्रमांक ४४१८४ ला दिलेल्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

विधान भवन,
मुंबई
दिनांक : २४ जून, २०१९

जितेंद्र भोळे
सचिव (का.),
महाराष्ट्र विधानपरिषद.